

A rendezőasszisztens

Balaskó Edit tizenkilenc éve dolgozik a Komáromi Jókai Színházban. Hosszú időn át volt a színház sűgőja, második éve rendezőasszisztens. Vajon mit csinál egy rendezőasszisztens?

– Elsősorban megszervezi a próbákat: ki legyen ott, melyik jelenetet mettől meddig próbálják, milyen kellékeket kell beszerezni – meséli lelkesen Edit. – A rendezőasszisztens továbbítja a rendező igényeit a többiek felé.

– *Milyen kérései lehetnek a rendezőnek?*

– Mondjuk, a gyártásvezető vagy a díszlettervező felé lehet egy olyan kérése, hogy a darabban szereplő kanapé legyen PÁRNÁZOTT. Vagy a jelmeztervezőt kell megkérni, hogy valamelyik szereplő ruháján feltétlenül legyen zseb, mert szerepe van a darabban – például egy kelléket kell onnan elővenni. Ha, mondjuk, egy táskára van szükség, akkor a kellékest szólítom meg. Ha zenés darabról van szó, a zeneszerzőnek tolmácsolom a kérést, például, hogy az átkötő zene hosszabb legyen. Korrepetitorunk, Pálinkás Zsuzsi irányába is lehet olyan kérés, hogy válasszon zongoradarabot valamelyik jelenethez. A színészeket értesítem, hogy ki mit próbál, és mikor.

– *Látom, hogy a heti fermán (próba- és előadás-szétírás) mellett napi szétírás is szerepel a színházi faliújságon.*

– A napi szétírást én készítem elő, és a rendezővel együtt egy héttel előre egyeztetem. Szerepel rajta, hogy **MIKORTÓL ÉS MEDDIG próbálunk**, melyik jeleneteket, és az is, hogy kinek **KÖTELEZŐ** a próba. Színházunk halad a technikával: a napi próbarendet a weboldalunkra is kirakom. Így mindenki kényelmesen, otthonról is megnézheti, mi dolga lesz másnap.

– *Előfordul, hogy egyszerre van próba és előadás a színházban?*

– Persze, rengetegszer. Ilyenkor én egyeztetek, hogy ki tud próbálni, és ki játszik éppen a színpadon. Van egy szétírásunk, mi póknak nevezzük, amely segít eligazodni abban, hogy ki mikor játszik, melyik darabban. A rendezővel egyeztetem, hogy ki tud próbálni, melyik jeleneteket tudjuk gyakorolni.

– *Egyéb feladataid is vannak?*

– Ha valamilyen különleges kelléket kell beszerezni, akkor én is keresgélek, kutatok. Például a *Különös házasságba* kellett egy korhű fényképezőgép. Vagy az iskolákat járva kerestem gyerekszereplőket *Az arany árába*.

– *Minden próbán ott kell lenned?*

– Igen. Viszont az előadásokat kihagyhatom – nem én vagyok a művészeti ügyelet. Ezzel mindig más kollégát, általában színészt bízunk meg. Célja, hogy az előadás ne veszítsen a minőségéből. Egyes színházakban a rendezőasszisztens látja el ezt a feladatot is, de ebben az esetben van egy másik rendezőasszisztens is. (Egyszerre nem lehetek két helyen.)

– *Milyenek a főpróbahetek a rendező mellett?*

– Az utolsó héten a rendezők többsége diktál, azaz mindent, amit mond, le kell, hogy jegyezzek. Megy a darab az elejétől a végéig, már nem részpróbák vannak. Ilyenkor a rendező finomít, és főleg a színészeknek szóló információkat jegyzem le. *Valló Péter* (a *Különös házasságot* rendezte) például próba után úgy tartott megbeszéléseket, hogy a színészeknek elmondta a főbb instrukciókat, az apróságokkal – amiket még fölíratott – én futottam körbe. Van rendező, akinek felolvassom, hogy mit diktált le, és azt fejti ki bővebben a megbeszélés alatt. Részt veszek a világosítópróbán, mert tudom, hogy ki hol áll a színpadon az adott jelenet alatt, így a bevilágításnál a színészeknek nem kell jelen lenni. A főpróbahét mindig „idegbajos”, nagy nyomás van rajtunk, és ezt kezelni kell. Most a *Csirkefej* próbái zajlanak, *Forgács Péter* rendezővel. Januárban lesz a bemutató.

– *Az elmúlt években sokat voltál színpadon, sőt, díjakat is kaptál.*

– A *Ferenczi Anna-díjat* még középiskolás koromban kaptam: a Jókai Napokon *Jarábik Gabika* csoportjával szerepeltem. Neki köszönhetem, hogy elvarázsolt a színház világa. A *Lőrincz Margit-gyűrűt* az eddigi munkásságomért kaptam. Nagyon örültem mindkettőnek. Amíg sűgőként dolgoztam, kisebb-nagyobb szerepeket játszottam, de a mostani munkám mellett nem lenne szerencsés, ha játszanék is. Azért a *Lili bárónőben* izgalmas szerepünk van *Nagy László* ügyelővel, akinek kikapós és „kicsit” alkoholista feleségét játszom, aki dramaturgiailag fontos szereplő a darabban.

– *Mivel foglalkozol a szabadidődben?*

– Sok mindennel. Ékszereket készítek drótból és gyöngyből, de most például papírgyűrűkkel kísérletezek. Szeretek bútorokat felújítani. Nálam hagyta egy régi hokedlit, amelyet megcsiszoltattam, átfestettem és szalvétatechnikával felújítottam. Nagyon rákattantam az ókóra: érdekel, hogy mit lehet újrahasznosítani.

Siposs Ildikó